

Sine Angelica Pedersen

Oppsøkende arbeid. Hvordan kan barnevernet forebygge rus og ungdomskriminalitet utenfor kontorets fire vegger?

Outreach work. How can child welfare services prevent substance misuse and youth crime beyond the office?

Bacheloroppgave i Barnevern

Veileder: Berit Skauge

Mai 2024

Sine Angelica Pedersen

Oppsøkende arbeid. Hvordan kan barnevernet forebygge rus og ungdomskriminalitet utenfor kontorets fire vegger?

Outreach work. How can child welfare services prevent substance misuse and youth crime beyond the office?

Bacheloroppgave i Barnevern
Veileder: Berit Skauge
Mai 2024

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosialt arbeid

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

I denne oppgaven skal jeg diskutere *hvordan barnevernet kan forebygge rusbruk og ungdomskriminalitet utenfor kontorets fire vegger*. Rus og ungdomskriminalitet er et komplekst tema med mange utfordringer. Årsakene til hvorfor ungdom faller utenfor er komplekse og det kan være mange ulike grunner til det. Utenforskap i samfunnet er kjent innenfor denne gruppen og de har ofte erfart en dårligere oppvekst enn andre ungdommer.

I oppgaven vil det bli redegjort for forebygging gjennom oppsøkende arbeid og hvordan denne tilnærmingen blir brukt i arbeid med utsatt ungdom. Det vil bli lagt vekt på å utdype om tilstedeværelse over tid og relasjonsbygging for å vise hvor viktig de er for et godt endringsarbeid. Teoridelen vil også ta for seg hva som er målgruppen og hva som skiller dem ut i felten. Det teoretiske rammeverket vil også utdype seg i marginalisering blant utsatt og sårbar ungdom og ta for seg hovedaspekter med disse ungdommene. Dette er for å kunne se på årsakene til hvorfor denne gruppen ungdom faller utenfor det generelle samfunnet. Det oppsøkende arbeidet til Uteseksjonen i Trondheim vil bli dratt frem for å se på utviklingen til problematikken og aktuelle trender i målgruppen. Diskusjonsdelen vil belyse positive sider med forebygging gjennom oppsøkende arbeid og diskutere viktigheten av en slik tilnærming. Det vil også bli dratt frem hvilke utfordringer man kan møte på gjennom det oppsøkende arbeidet og hvordan det kan påvirke endringsarbeidet i møte med ungdommer.

Sett på som en helhet vil oppgaven ta for seg viktige aspekter med det oppsøkende arbeidet og diskutere både viktigheten med en slik tilnærming til denne målgruppen, men også ta for seg utfordringer med et slikt endringsarbeid. Oppgaven vil ha litteraturstudie som metode, der det blir brukt relevant teori og annen litteratur for å belyse problemstillingen og underbygge argumentasjonen i diskusjonen.

Abstract

In this thesis, *I will discuss how child welfare services, through outreach work, can prevent substance misuse and youth crime.* Substance misuse and youth crime are complex issues that present many challenges. The reasons why youth become marginalized are multi-faceted, and there can be various factors contributing to it. Marginalization is prevalent within this group and compared to other groups of youths, it often stems from adverse childhood experiences.

This thesis will look closer on prevention through outreach work and how this approach can be applied to vulnerable youth. The focus will be on the importance of working closely with the group of youth for a longer period of time and building relationships to facilitate change. The theoretical part will address who the target group is and how this group stands out in the field. The theoretical framework will further explore marginalization among vulnerable and at-risk youth and the main aspects of these youths. This is essential for understanding the reasons behind the social exclusion from mainstream society. The outreach work conducted by an outreach support service in Trondheim will be highlighted to explore the development of the issues, as well as trends within the target group. The discussion part of this thesis will draw on the positive aspects of prevention through outreach work and discuss the importance of this approach. It will also address the challenges encountered in outreach work and how they may impact attempts to change.

As a whole, this thesis will address key aspects of outreach work and discuss both the importance of this approach, but also the challenges associated with it when it comes to facilitating change. The thesis will use a literature review methodology. Relevant theory and other literature will be used to explore the research question and to substantiate the findings in the discussion part of the thesis.

FORORD

Denne bacheloroppgaven har gitt meg en mulighet til å fordype meg i et tema og en problemstilling jeg interesserer meg for. I forbindelse med denne oppgaven har jeg fått god veiledning fra min veileder Berit Skauge. Jeg vil også takke læreren min Anne Grytbakk for god hjelp til å finne relevant litteratur og Lasse Skogvold Isaksen for veiledning og hjelp til å lese gjennom oppgaven før innlevering. En stor takk også til Stephanie Grønvik som er min leder ved min jobb i Humana, for gjennomlesning og gode tips til forbedring i oppgaven. Også takk til min venninne som var så snill å lese gjennom og hjalp til gode forbedringer i oppgaven.

Jeg vil spesielt takke Arne Setrom Brunborg som var min veileder i praksis ved Uteseksjonen i Trondheim, men også Uteseksjonen som en helhet. I min praksis høsten 2023 har Uteseksjonen utviklet en stor interesse for meg rundt det forebyggende arbeidet med ungdom. Rus og kriminalitet har vært noe fremmed for meg som har vært litt skremmende å jobbe med. Praksisen har åpnet øynene mine for hvor viktig og givende arbeid dette er. I møte med fine ungdommer med utfordringer som spesielt rus og kriminalitet, har jeg fått et stort hjerte for disse ungdommene og ønsker å jobbe videre med dette når jeg er ferdigutdannet barnevernspedagog. Takk til uteseksjonen for at dere har introdusert arbeidet dere gjør med ungdom og for alle gode råd. Takk til Arne for god veiledning gjennom denne perioden, hvor jeg har fått både kritikk og ros til forbedring i oppgaven. Jeg er takknemlig for alle tips og motiverende ord.

Tusentakk!

INNHold

1 Introduksjon	5
1.1 Valg av tema.....	5
1.2 Oppgavens oppbygning.....	6
1.3 Avgrensing	6
1.4 Begrepsavklaringer.....	8
1.4.1 Oppsøkende sosialt arbeid	8
1.4.2 Taushetsplikt.....	8
1.4.3 Meldeplikt.....	8
1.4.4 Tidlig identifikasjon og intervensjon	9
2 Metode	9
2.1 Fremgangsmåte	9
2.2 Forforståelse og kildekritikk.....	10
3 Teoretisk rammeverk og litteratur	11
3.1 Bakgrunnen for oppsøkende sosialt arbeid.....	11
3.2 Marginalisert ungdom og utenforskap.....	12
3.3 Forebygging gjennom oppsøkende arbeid.....	13
3.3.1 Tilstedeværelse over tid.....	16
3.3.2 Relasjonens betydning.....	17
3.3.3 Uteseksjonen i Trondheim	18
4 Diskusjon	20
4.1 En trygg tilnærming til utsatt og sårbar ungdom.....	20
4.1.1 Viktigheten av en trygg relasjon.....	21
4.1.2 Tilgjengelighet og tilstedeværelse	21
4.1.3 Motivasjon til å ta imot hjelp.....	22
4.2 Hvordan fange opp utsatt ungdom hvis oppsøkende arbeid ikke blir praktisert?.....	22
4.3 Utfordringer med kontaktetablering i felt.....	24
4.3.1 Voksen i maktposisjon	25
4.3.2 Tid til å kunne hjelpe	25
5 Avslutning	26
Litteraturliste	28

1 Introduksjon

Barnevernet står overfor stadig flere komplekse utfordringer når det gjelder å forebygge rusbruk og ungdomskriminalitet blant den en av de mest sårbare og utsatte gruppen i samfunnet vårt (Oslo Economics, 2022). Både bruk og salg av narkotiske stoffer, vold og annen kriminalitet er i en økende utvikling. Det er en utsatt ungdomsgruppe som står i fare for å falle utenfor det generelle samfunnet (Øia, 2013). I regjeringens rapport (2022) om kjennetegn ved dem som utfører kriminelle handlinger, kommer det frem at barn og unge som siktes for kriminelle handlinger ofte har en vanskeligere fortid enn de som ikke siktes. I rapporten nevnes det at disse unge ofte har svakere oppvekstvilkår enn andre. Ungdom som ofte har hatt kontakt med barnevernet, foreldre med lavere inntekt, lavere utdanningsnivå og foreldre med tidligere kriminelle forhold for å nevne noe. Ungdom som har hatt hjelpetiltak eller omsorgstiltak under barnevernet i løpet av sin oppvekst, har økt sannsynlighet for gjentatt kriminalitet på mer enn fem ganger i alderen 15-24 år. Ifølge artikkelen til Oslo Economics om kjennetegn ved dem som utfører kriminelle handlinger (2022), har i aldersgruppen 15-17 år den kriminelle aktiviteten økt de siste årene. Her ser en også at majoriteten av ungdommene som siktes, også har en høyere sjanse for senere siktelsler påfølgende fem år. Tilbakefall til lovbrudd er også ifølge rapporten høyere for dem som for eksempel straffes for rusmiddellovbrudd. Kriminelle handlinger kan ofte henge sammen med blant annet rus. Det kommer også frem i rapporten at de som blir siktet for rusmiddellovbrudd også ofte har en høyere sjanse for å bli siktet for andre lovbrudd i tillegg (Oslo Economics, 2022).

Problemstillingen jeg har valgt å diskutere er «*Oppsøkende arbeid. Hvordan kan barnevernet forebygge rus og ungdomskriminalitet gjennom tilstedeværelse utenfor kontorets fire vegger?*». Bakgrunnen for problemstillingen handler om min personlige interesse for oppsøkende arbeid som metode, oppsøkende arbeid som tilnærming til utsatt ungdom og økningen av rus og ungdomskriminalitet.

1.1 Valg av tema

Høsten 2023 hadde jeg min praksis i Uteseksjonen i Trondheim. Uteseksjonen er et rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak for ungdom mellom 13 og 25 år. I tillegg til at Uteseksjonen har ansvar for det oppsøkende arbeidet i Trondheim sentrum og rundt sentrum, tilbyr de også oppfølging på lavterskel og vedtak. Ungdommen må alltid godkjenne oppfølgingen og det er helt frivillig (Uteseksjonen, 2024).

I utgangspunktet var rus og kriminalitet to områder jeg synes var komplekse og fremmed for meg. Første måneden jeg hadde i praksis var det mange nye inntrykk og ikke minst mange sterke inntrykk. Etter hvert når jeg ble bedre kjent med ungdommene som Uteseksjonen fulgte opp fikk jeg et stort hjerte for alle sammen. Både ungdommene og måten man jobbet på. Ungdommene hadde en helt spesiell tilknytning til de ansatte i uteseksjonen. Jeg ble veldig interessert i å finne ut mer om måten dem jobber på, utfordringene til ungdommene, og årsakene og sammenhengene mellom rus og kriminalitet. Mange av ungdommene som ble fulgt opp her hadde problemer på hjemmebane, og hadde ikke andre måter å uttrykke seg på enn rus og kriminalitet.

1.2 Oppgavens oppbygning

Relevansen for oppgaven, valg av tema og presentasjon av problemstillingen er nå blitt lagt frem. Jeg vil videre vise til hvordan oppgaven er avgrenset innenfor valgt tema og begrunne valgene som er gjort. Deretter vil det bli redegjort for de mest sentrale begrepene som vil komme frem i oppgaven. I oppgavens andre kapittel vil det være en beskrivelse av metoden som er blitt brukt, og hvilke søk jeg har gjort. Det vil også kort bli beskrevet forforståelsen min og kildekritikken til oppgaven. I tredje kapittel vil det teoretiske rammeverket legges frem. Her vil teori som bakgrunn for oppsøkende sosialt arbeid, forebygging gjennom oppsøkende arbeid, tilstedeværelse over tid, viktigheten av relasjon, utfordringer med tilnærmingen og Uteseksjonen sitt arbeid bli belyst. Det vil i tillegg fremkomme mer litteratur som er viktig for å kunne diskutere senere i oppgaven. I oppgavens fjerde kapittel vil problemstillingen bli diskutert ved å anvende det teoretiske rammeverket i oppgavens tredje kapittel. Dette vil gi en dypere analyse og forståelse av hvordan barnevernet kan forebygge rus og ungdomskriminalitet utenfor kontorets fire vegger, men også utfordringer med tilnærmingen. Oppgavens siste kapittel vil ta for seg hovedaspektene og de viktigste poengene i oppgaven sammen til en konklusjon.

1.3 Avgrensning

Innenfor det forebyggende arbeidet i barnevernet og i metoden oppsøkende sosialt arbeid er det mange viktige tema, da det er et omfattende og komplekst område. Med tanke på at dette er en avgrenset oppgave i forhold til hva man kan ta med, har jeg tatt med noen av de viktigste aspektene med det forebyggende arbeidet til barnevernet. Dette vil også gi en grundigere diskusjon.

Det teoretiske rammeverket vil starte med å ta for seg kort bakgrunnen til oppsøkende sosialt arbeid, for å kunne innlede temaet. Deretter vil jeg utdype om hvordan forebygging gjennom denne metoden utspiller seg. Mange har et ukjent forhold til både oppsøkende sosialt arbeid og Uteseksjonen. Derfor er det hensiktsmessig å starte teoridelen med å introdusere bakgrunnen for metoden, beskrive metodikken og hvordan den fungerer i felt. For de som er ukjente med denne typen forebygging er det interessant å kunne se på hvordan denne tilnærmingen til ungdom er forskjellig fra andre tilnærminger. Jeg vil også ha tilgjengelighet over tid og relasjonsbygging som to egne underkapittel. Dette er viktig å dra frem da tilgjengelighet over tid og relasjonsbygging er to av hovedprinsippene til det oppsøkende arbeidet og er enormt viktig for kontaktetablering med denne målgruppen. Jeg blir også å ta for meg Uteseksjonen i Trondheim og vise nærmere hvordan deres forebyggende arbeid foregår. Grunnen til at jeg har valgt å avgrense til kun en uteseksjon er at uteseksjonene jobber forskjellig ut ifra demografi og geografi, og jeg har hatt praksisen min hos denne uteseksjonen og har mer kjennskap til den, enn andre uteseksjoner i Norge. Til tross for felles målsetting vil også trendene og de ytre påvirkningene til målgruppen også være forskjellig. Underveis i teoridelen vil også utfordringer med dette arbeidet bli belyst, da det er viktig å vise til utfordringer like mye som de positive sidene. Jeg vil også noen steder i oppgaven vise til egne opplevelser i praksis for å underbygge litteraturen som blir brukt. Diskusjonsdelen av oppgaven vil ta for seg viktigheten av oppsøkende arbeid, men også utfordringene med det. Til slutt vil det være en avslutning som vil fokusere på de viktigste aspektene med det oppsøkende arbeidet og hvorfor det er en viktig tilnærming.

Oppgaven vil bruke relevant faglitteratur, rapporter, artikler og forskning som er viktig for å gi en helhetlig forståelse og et større bilde av temaet. Blant annet vil jeg ta i bruk «*Ute-Inne*» boka til Erdal (2006) hvor metoden og målgruppa blir beskrevet og jeg vil bruke relevante årsrapporter som uteseksjonen har skrevet for å se på utviklingen til problematikken. Dette er et felt som er lite forsket på og jeg har derfor valgt å ta utgangspunkt i det omfanget av litteratur som eksisterer og fordype meg i den. Rapporter og vitenskapelige artikler vil bli implementert i det teoretiske rammeverket for å utdype. Jeg har også valgt i min diskusjonsdel av oppgaven å vise til noen avisartikler som omhandler Uteseksjonen. Grunnlaget for dette er for å kunne underbygge argumentasjonen min og det teoretiske rammeverket. Det er hensiktsmessig å vise til deres egen erfaring med det oppsøkende arbeidet for å belyse problematikken.

1.4 Begrepsavklaringer

Videre i oppgaven vil det nå redegjøres for noen av de mest sentrale begrepene som blir brukt gjennom oppgaven. I tillegg vil det bli brukt andre relevante begreper underveis som vil bli definert.

1.4.1 Oppsøkende sosialt arbeid

Korus (u.å) definerer oppsøkende sosialt arbeid som en metode hvor dens funksjon brukes for å komme i kontakt med utsatte og sårbare ungdommer som er vanskelige å nå ved bruk av andre tilnærminger. Denne tilnærmingen fokuserer på å forebygge problemer i felten, med et overordnet mål om å identifisere og handle tidlig (Erdal, 2006). Det er også et stort fokus på å gi oppfølging både av individet og i grupper. Målet er å kunne skape gode forebyggende tiltak som kan være med på å forbedre livskvaliteten til ungdommene. Ifølge Korus (u.å) har ungdom behov for støtte som er lett tilgjengelig og behov for noen som ikke kontrollerer eller organiserer miljøene deres. De oppsøkende tjenestene som ofte blir omtalt som Uteseksjonen eller Utekontakten gjennomfører feltarbeidet sitt på offentlige steder, som for eksempel kjøpesentre eller andre steder hvor ungdommen oppholder seg ute (Korus, u.å). De er tilgjengelige for ungdommene både dag og kveld. De overordnede målene med denne tilnærmingen er å skape en god relasjon med ungdommene som kan bidra til en positiv endring hos ungdommen. De ungdommene som den oppsøkende tjenestene oppsøker, er ofte de som er skeptiske til hjelpeapparatet og voksne omsorgspersoner (Konfliktrådet, u.å).

1.4.2 Taushetsplikt

I følge §13 i lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven, fvl) av 10. februar 1967, har alle som utfører en form for arbeid for et forvaltningsorgan taushetsplikt og er pliktig til å hindre at andre får vite om noens «*personlige forhold*» (Forvaltningsloven, 1967, §13). Taushetsplikten er ikke til hinder for de som det direkte gjelder eller den det gjelder godkjenner at informasjonen deles (Forvaltningsloven, 1967, §13a). Denne taushetsplikten varer hele livet, også etter man er ferdig i arbeidet. Det finnes også flere unntak fra taushetsplikten som vil nevnes nedenfor.

1.4.3 Meldeplikt

I denne oppgaven er barnevernloven meget relevant, og i saker hos barnevernet kan det ofte oppstå unntak fra taushetsplikten. For eksempel har man meldeplikt til barnevernet om det er

«grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller utsatt for annen alvorlig omsorgssvikt.» (Barnevernsloven, 2021, §13-2 bokstav a). I barnevernlovens §13-4 kan også de «organene som er ansvarlige for gjennomføringen av bestemmelsen pålegge offentlige myndigheter om å gi taushetsbelagt informasjon dersom det er nødvendig for...» for eksempel kan dette være hvis opplysninger trengs til vedtak om omsorgsovertakelse (Barnevernsloven, 2021, §13-4 bokstav a – n). Det finnes flere unntak fra taushetsplikten, men det er hovedregelen.

1.4.4 Tidlig identifikasjon og intervensjon

Tidlig identifikasjon og intervensjon er to begrep som kommer til å bli brukt repetitivt gjennom hele oppgaven. Ifølge den kommunale veilederen til landsforeningen for oppsøkende sosialt ungdomsarbeid, forkortet «LOSU» (2010) handler tidlig identifikasjon om å oppdage og identifisere problemet i en tidlig fase. I sammenheng med dette handler tidlig intervensjon om å oppdage og gripe inn før problemet utvikler seg. I oppsøkende sosialt arbeid handler det om å kunne oppdage og gripe inn tidlig, så man kan unngå en større negativ utvikling (Erdal, 2006). Det er derfor viktig å bygge en god relasjon som igjen kan være med på å motivere ungdommen å skape en endring på de vanskelige områdene (LOSU, 2010).

2 Metode

For å undersøke problemstillingen, har jeg valgt å benytte meg av litteraturstudie som metode. Ifølge Larsen (2017), kan man si at det er et slags verktøy for å samle inn og behandle data (Larsen, 2017). Litteraturstudie er en type metode som bruker allerede etablert kunnskap og deretter analyserer den eksisterende forskningen. Man oppsummerer som regel litteraturen, tolker den og analyserer den for å kunne diskutere valgt problemstilling (Dalland, 2012).

2.1 Fremgangsmåte

Når jeg skulle starte med å innhente data til oppgaven ble det brukt mange søkemotorer. Den som først ble brukt var «google». Google var den søkemotoren jeg var mest kjent med i starten når jeg skulle skrive akademiske tekster. Google sendte meg ofte videre til andre søkebasen, en av disse var «Idunn», og den har jeg mye erfaring med fra tidligere eksamener. Videre brukte jeg «Oria» som vi har blitt kjent med gjennom studie. Begge søkebasene tilbyr avanserte søk som gjorde det lettere for meg å finne artikler og bøker som var relevant for problemstillingen min. Jeg kunne også huke av for utgivelsesdato, som gjorde at det mulig å

finne relevant og nyere litteratur. I starten var det mye eldre litteratur å finne før jeg lærte denne metoden. Jeg merket at jeg hadde vansker med å finne artikler og bøker som var relevant for det jeg ville skrive om. Jeg brukte søkeord som «Oppsøkende sosialt arbeid», «forebyggende arbeid med utsatt ungdom», «forebyggende barnevern», og «utsatt ungdom».

Videre prøvde jeg Tjora (2021) sin snøballmetode som handler om å se i litteraturlisten til relevante artikler for å kunne finne mer litteratur som hjelper innhenting av informasjon til oppgaven (Tjora, 2021). Gjennom denne metoden har jeg funnet mange tidligere bachelor- og masteroppgaver, rapporter, ulike artikler og tidsskrifter som har vært relevant for å kunne diskutere min problemstilling. Spesielt har tidligere bachelor- og masteroppgaver vært til stor hjelp, da de ofte hadde relevante litteraturlister som ga meg både nye ideer, relevante kilder og tanker om utforming av oppgaven. Lovverket blir også underveis anvendt. Jeg brukte også statistikker fra regjeringen til å se på utviklingen av problematikken i innledningen. Pensum og artikler fra mine år på bachelor i barnevern blir også brukt tidvis gjennom oppgaven. I diskusjonsdelen er det også brukt avisartikler for å kunne underbygge argumentasjon på hvorfor oppsøkende arbeid er viktig og for å vise til eksempler på hva som kan skje for ungdom som ikke blir fanget opp.

2.2 Forforståelse og kildekritikk

Forforståelsen handler om de følelsene, tankene og kunnskapen man sitter med i forkant av prosjektet (Pettersen, 2023). I dette tilfellet de følelsene, tankene og kunnskapen jeg hadde før jeg startet med bacheloren. Forforståelsen er en forutsetning for all erfaring og forståelse (Gadamer, 2023 sitert i Pettersen 2023). Forforståelsen vår er mye med på å bestemme hvordan vi møter kunnskapen og forstår den (Pettersen, 2023). I mitt tilfelle kan mine erfaringer påvirke hvordan jeg tolker og forstår litteraturen jeg bruker. Dette kan til slutt ha påvirkning på oppgavens resultat. Derfor var det viktig for meg å ha en bevisst forforståelse, så mine erfaringer og subjektiv forståelse ikke påvirket diskusjonen og resultatet av oppgaven.

Når man skriver en oppgave som har litteraturstudie som metode, er kildekritikk viktig. Grunnen til dette er for å kunne innhente god sikker data (Dalland, 2020). Ifølge Dalland (2020) må kildene som brukes må ha en god kvalitet for å kunne støtte opp om synspunktene som man argumenterer for eller imot. Man må også se på validiteten til kilden som brukes. Validiteten handler om relevansen og gyldigheten kilden har (Dalland, 2020). I min datainnhenting

var det viktig for meg å finne kilder som var relevante for problemstillingen min. Samtidig var det viktig at dataen jeg hentet inn var så oppdatert som mulig. Dette ville gi kilden en bedre troverdighet og validitet (Dalland, 2020).

Rus og kriminalitet blant ungdom er et tema som har vært i utvikling i mange år. For meg var det derfor viktig å se på hvordan forebyggingen av det oppsøkende arbeidet er praktisert og finne ut hvilken ungdom de møter. Jeg ville derfor så godt som det kunne gjøres bruke litteratur som ikke er eldre enn 15 år. Noe materiale er eldre, grunnet at oppsøkende sosialt arbeid ikke er forsket så mye på som igjen fører til mindre litteratur på temaet. *Ute-inne* boka er en av de eldste kildene jeg bruker, fra 2006. Da jeg finner denne boka relevant for å forklare hva oppsøkende sosialt arbeid som metode er og hvilke målgrupper denne metodikken sikter til. Det er en eneste fagboka på dette feltet per nå.

Gjennom oppgaven og litteraturlisten vil refereringen være sterkt påvirket av at mange av kildene hadde mangler som årstall, rapportnummer og artikkelnummer. På kilder som mangler årstall har jeg referert med u.å for ukjent årstall. I kilder som mangler rapportnummer og artikkelnummer har jeg kuttet dette bort.

3 Teoretisk rammeverk og litteratur

Videre vil jeg presentere noen sentrale teoretiske rammeverk som er nødvendig for videre diskusjon i oppgaven. Først vil det bli kort redegjort for bakgrunnen til metodikken. Teoridelen vil ta for seg hvilke ungdommer oppsøkerne møter ute på det oppsøkende arbeidet og hvorfor akkurat de ungdommene faller under oppsøkernes radar. Det vil bli redegjort for hvordan metoden oppsøkende arbeid fungerer i felten og jeg vil også gå inn på hvordan Uteseksjonen i Trondheim jobber med denne metoden. Jeg vil også dra frem hvorfor tilgjengelighet og tilstedeværelse over tid er essensielt og ta frem viktigheten av relasjon i arbeid med utsatt ungdom. Viktige begreper som en trygg voksen, maktbalanse, los-funksjon og marginalisering vil bli dratt frem. Teoridelen vil dra frem positive sider med denne metoden, men også de utfordrende aspektene med den.

3.1 Bakgrunnen for oppsøkende sosialt arbeid

I 1967 ble det tatt initiativ av et ungdomskontor i Oslo til å opprette en Uteseksjon som skulle bygge en oppsøkende virksomhet for ungdom. Det ble raskt etablert flere oppsøkende

virksomheter spredt omkring i Norge (Klyve & Pedersen, 2006). I starten var mange av disse oppsøkende virksomhetene prosjekter som ble drevet av såkalte ildsjeler. Det var derfor flere av de oppsøkende tjenestene som ble lagt ned. Det vistest likevel at de tjenestene som ble opprettholdt og utgjorde et stabilt tilbud over tid til ungdom, ga gode resultater (NOU 2000:12). I starten på 2000 tallet ble det opprettet mange ulike oppsøkende virksomheter over hele Norge. I oppbyggingen av oppsøkende sosialt arbeid var holdningene å kunne tolke ungdommenes problemer ut i fra et normalitetsperspektiv og ikke se på problemene som noe sykdomsbasert (Klyve & Pedersen, 2006). Denne holdningen viste seg å ha stor betydning. Dette viste seg i samarbeid med foreldre og ulike instanser i hjelpeapparatet rundt ungdommen. De oppsøkende virksomhetene jobber for lokale ungdomsmiljøer og oppsøkerne jobber med å bygge tillit og bygge gode relasjoner til ungdommer som er sårbare og hjelpetrengende. De jobber for å motivere ungdommen til endring gjennom aktivitet, råd og veiledning eller å hjelpe ungdommen videre til andre instanser (Klyve & Pedersen, 2006)

3.2 Marginalisert ungdom og utenforskap

Marginalisering handler om grupper eller enkeltpersoner som står i fare for å havne utenfor eller på siden av det generelle samfunnet vårt (Oslo Economics, 2021). Ifølge Ekhaugen og Hyggen (2021) er marginalisering veien til et utenforskap. Marginaliserte personer blir ofte forbundet med for eksempel rus og kriminalitet, men også dem som faller utenfor skolen eller de som utvikler psykiske lidelser. Vi kan bruke ordet utenforskap. Mange føler utenforskap på arenaer der de selv har et ønske om å delta i. Dette kan ofte bli sett på som utestenging. De som er utsatt for marginalisering kan være barnevernsbarn, etniske minoriteter og de som er teorisvake på skolen. Disse tre er blant noen av de som representerer ungdommen som oppsøkerne møter ute i felt (Oslo Economics, 2021).

I denne oppgaven er rus og kriminalitet blant ungdom, problematikken jeg tar for meg. For de aller fleste ungdommer er alkohol det rusmiddelet de først prøver. De fleste tenker kanskje at alkohol er mye bedre enn andre rusmidler, men sånn er det nødvendigvis ikke. Alkohol er det rusmiddelet som skaper flest problemer av rusmidlene i samfunnet vårt og som fører til både ulykker og avhengighet. De aller fleste er klare over konsekvensene alkohol kan føre til, men dette er ikke noe som stopper de aller fleste fra å drikke. Mye av dette handler om samfunnets normer og hvor normalisert drikking av alkohol er (Øia, 2013). Dagens samfunn er preget av at flere føler på utenforskap om man ikke drikker. Mange drikker eller ruser seg fordi de føler

en glede med det. For mange er rusbruk en utvei fra problemene man har i livet sitt, og mange kan føle at å ruse seg fikser problemene eller vanskelighetene man har. Skal man henge med venner en kveld er ofte rus i form av spesielt alkohol en selvfølge (Øia, 2013).

Ifølge Øia (2013) er drikking i ung alder mer kompleks enn man skulle tro, og det er ofte her marginaliseringen kan starte. Unge som debuterer med alkohol i tidlig alder, kan ofte ha problemer på hjemmebane og på skolen. Det er også ofte her kriminaliteten kan komme inn (Ekhaugen & Hyggen, 2021). Det kan være vanskelig for voksne å tenke over at deres drikkevaner blir lagt merke til av deres barn, og at dette kan være en påvirkning når dette barnet blir eldre. Ifølge Øia (2013) er på mange måter alkohol integrert i den norske kulturen. Narkotika og alkohol går begge under samlebetegnelsen rusmidler. Likevel skilles de ofte fra hverandre, og alkohol er mye mer normalisert enn bruk av narkotiske stoffer, og det er også heller ikke illegalt. Skadevirkningene på sikt er like store for begge nevnte. Det er et mindre antall av dagens norske ungdom som utvikler et forhold til det vi kaller narkotika. Mange prøver narkotiske stoffer, men utvikler ikke et langvarig misbruk til dette. De som utvikler et mer langvarig forbruk av narkotika, har også større sjanse for å prøve ut flere og sterkere rusmidler (Øia, 2013).

I modningen frem mot voksen alder skal individet gå gjennom ulike faser. I ungdomstiden utvikles individets evne til læring, sette seg inn i komplekse spørsmål og ulike problemstillinger (Tetzchner, 2021). Øia (2013) forteller at individet danner seg nye verdier, identitet, etisk refleksjon og flere tanker og følelser om viktige temaer i deres liv. Ungdomstiden er en tid for mer selvrefleksjon og man må i større grad ta tak i sitt eget liv. For de aller fleste er dette en utfordrende tid i livet. Noen ungdommer kjenner på vanskeligheter med å takle kravene som blir stilt til dem når de begynner nærme seg å bli voksen. Det er en redsel for å mislykkes og gjøre feil blant disse ungdommene (Øia, 2013).

3.3 Forebygging gjennom oppsøkende arbeid

Ifølge Erdal (2006) sitt kapittel om metodikk og ferdigheter handler oppsøkende arbeid om å kunne nå utsatte og sårbare ungdommer som har vanskeligheter med å bli nådd av andre deler av hjelpeapparatet. Gjennom oppsøkende arbeid er noen av målene å kunne etablere kontakt med ungdommene tidlig og bygge en god relasjon. Begrepet *forebygging* handler om det som bygges opp foran og før en utvikling blir ujevn og stopper opp. Altså en uønsket utvikling

som burde forhindres (Klyve, 2006). Denne metodikken har også som mål å kunne motivere ungdommene for en positiv endring i livet sitt. For eksempel kan dette være at de skal komme seg tilbake på skolen eller få seg en fritidsaktivitet (Klyve, 2006). De som utøver denne metodikken, vil også ha som mål at ungdommen skal kunne benytte seg av andre deler av hjelpeapparatet og bruke dette til fordel for seg selv. Ifølge Erdal (2006) er oppsøker det vi kaller de som er ute og bedriver forebyggende oppsøkende sosialt arbeid blant ungdommen. I denne typen arbeid er det viktig at det legges stor vekt på de oppsøkende øktene og at oppsøkerne ikke har for mange oppgaver til at de ikke rekker å gå oppsøkende. (Erdal, 2006). *Kontaktetablering* er et av hovedmålene hos oppsøkerne, og det er viktig at man stadig skaper kontakt med nye ungdommer i dette arbeidet. Likevel er det viktig at ungdommen ikke blir avhengig av oppsøkerne, men at oppsøkerne bidrar til at ungdommen klarer seg mer og mer på egen hånd (Erdal, 2006).

I Erdal (2006) sitt kapittel om rammer for oppsøkende sosialt arbeid beskrives observasjon som en viktig del av det oppsøkende arbeidet. Dette for å kunne gi en presis nok beskrivelse av miljøet (Erdal, 2006). Observasjon kan også igjen skape en avstand til miljøet. Ofte kan man bedrive oppsøkende arbeid i miljøer hvor rus er en faktor. Da kan ungdommene bli litt stressa hvis oppsøkerne observerer de for mye over for lang tid (Erdal, 2006). Ungdommene kan fort få tanker som «*hvem er de*» og «*hva vil de*». Samtidig kan for tidlig kontaktetablering uten observasjon i forkant også ha en motsatt effekt enn man ønsker. Ifølge Erdal (2006) kan oppsøkerne miste helhetsinntrykket av miljøet og gå glipp av viktige detaljer. Det er viktig med en god balanse mellom kontaktetableringen og observasjonen. Observere nok til å danne seg et godt inntrykk, men ikke for lenge til at ungdommene distanserer seg. Samtidig skal man ikke komme i kontakt for tidlig med ungdommen, så man mister den gode oversikten og ikke minst forberedelsene. Forberedelse er viktig for å føle seg trygg nok selv til å ta kontakt med ungdommene, samtidig som man sammen finner ut hvordan man skal ta kontakt med dem (Erdal, 2006)

I oppfølgingen av ungdommene og det oppsøkende arbeidet har oppsøkerne taushetsplikt jf. fvl§13 og dette er noe man må være bevisst på (Forvaltningsloven, 1967, §13). Samtidig har oppsøkerne meldeplikt jf. bvl §13-2 bokstav a og d (Barnevernlov, 2021, §13-2). Unntakene fra taushetsplikten må oppsøkerne opplyse ungdommene om. Dette gjenspeiles også i dette anonyme utsagnet: «*Det du forteller meg nå er noe som gjør meg bekymret for deg og derfor*

kan det hende jeg må snakke noen om dette...». Åpenhet overfor ungdommen om at det de forteller kan gjøre deg nødt til å informere andre instanser, er nødvendig. Ungdommene har rett på å få vite det som angår dem selv, og informeres om hvem opplysningene skal deles med og hva som blir sagt videre (Barnevernloven, 2021, §1-4). Ungdommen har selv valget om hva de vil dele med oppsøkerne og skal være klar over at informasjon kan bli delt med for eksempel barnevern om informasjonen skulle være bekymringsverdig (Barnevernloven, 2021, §1-4).

Maktforhold mellom ungdom og den oppsøkende tjenesten har en viktig rolle i slikt arbeid. Maktforhold kan handle om hvilken posisjon den voksne tar overfor ungdommen (Kristiansen, 2021). Uteseksjonen i Trondheim er underlagt barne- og familietjenesten (Uteseksjonen i Trondheim, 2024). Den oppsøkende tjenesten har et etisk mandat og profesjonelt ansvar til å veilede og støtte ungdommene. Samtidig er de som jobber her profesjonelle voksne som har plikter overfor barneverntjenesten som de er underlagt (Langva, 2023). Dette innebærer blant annet grensesetting, meldeplikt, rådgiving og påvirkning på utfall av visse situasjoner, for eksempel på hvem som skal informeres. Med tanke på dette kan ungdommen føle at de voksne i den oppsøketjenesten er i en maktposisjon over dem (Langva, 2023). Lengre opp i oppgaven nevnes det at oppfølgingen av uteseksjonen er frivillig. Det er dermed ingen krav eller forventninger, som også kan prege maktbalansen mellom ungdom og voksen (Uteseksjonen, 2024). Det er derfor viktig å være tydelig og ærlig med ungdommen om jobben man gjør, og bevisstgjøre dem på hvorfor man er der. Samtidig må man finne en balanse som skaper gjensidig tillit med ungdommen hvor man er ærlig, samtidig som man lytter, hører på deres meninger og at man viser at man verdsetter meningene deres. Dette vil skape en balanse mellom den profesjonelle sine plikter og unngå i en større grad at ungdommen føler at oppsøkerne er i en maktposisjon over dem (Langva, 2023).

En viktig del av endringsarbeidet i det oppsøkende er LOS – funksjonen. Målet er å kunne trygge ungdommen og motivere dem til å søke hjelp fra andre deler av hjelpeapparatet. For ungdommen oppsøkerne møter på, som for eksempel har psykiske vansker er det viktig å få motivert ungdommen til å ta kontakt med barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk, forkortet BUP. Det kan også være tilfelle at man må hjelpe ungdommen med å ta kontakt med riktig instans. Altså å løse ungdommen til riktig instans i hjelpeapparatet rundt ungdommen (Aamodt et al., 2014). For å få til en positiv og langvarig endring er ungdommen avhengig av å kunne få *rett hjelp* til deres utfordringer. Rett hjelp er den hjelpen som fokuserer på

ungdommens individuelle behov, og som kan hjelpe til en positiv endring i deres liv. Dette har oppsøkerne som mål å hjelpe til med (Aamodt et al., 2014). Marginalisert ungdom som står i fare for å skape en avhengighet eller varige plager kan trenge en mer omfattende hjelp, enn ungdom som har mindre komplekse problemer. Ifølge Erdal (2006) kan ungdom trenge hjelp til blant annet å reparere relasjoner, skape mestring, få behandling, komme i gang med skole igjen eller komme seg i fritidsaktiviteter for å nevne noe. Oppsøkerens rolle i dette er å være en trygg og god støttespiller for ungdommene. Vise støtte, forståelse og motivere (Erdal, 2006).

3.3.1 Tilstedeværelse over tid

I Erdal og Strømfors (2006) sitt kapittel i *Ute-inneboka*, er tilstedeværelse i utsatte miljøer over tid viktig for et godt forebyggende arbeid. Synlighet ute i felten er viktig for å kunne etablere videre kontakt med ungdommen på ulike tidspunkt og ulike områder (Erdal & Strømfors, 2006). Det oppsøkende arbeidet gjennomføres på tidspunkt hvor man kan møte ungdommen på deres arenaer. Tilstedeværelse over tid og tilgjengelighet for ungdommene er to av hovedprinsippene i oppsøkende sosialt arbeid (Uteseksjonen, 2024). Tilstedeværelse og tilgjengelighet på ungdommens arena er viktig for å kunne bygge en god relasjon med dem. Spesielt for ungdommer som har problematikk knyttet til rus og kriminalitet, kan det være viktig for oppsøkerne å være tilgjengelige og være til stede ofte over tid (Erdal, 2006). Dette kan ofte være ungdommer som er vant til at voksne forlater dem og har opplevd generelle brudd i nettverket deres. Det er derfor viktig å kunne bygge en god relasjon og vise disse ungdommene at man er tilstede og er tilgjengelige for dem (Erdal, 2006).

Ifølge Erdal (2006) vil det at oppsøkerne oppholder seg på ungdommens arena over tid, føre til at ungdommen etter hvert begynner kjenne dem igjen og det blir en slags forutsigbarhet for ungdommene at oppsøkerne er der over tid. Ungdommens arena er hvor de oppholder seg i sitt miljø. To oppsøkere som alltid går sammen vil kunne være gjenkjennbart for ungdommene og dette vil gi flere muligheter for kontaktetablering over tid. Ofte kan oppsøkerne oppleve at det blir rolig og stille til tider på dem områdene de oppsøker, men det er likevel viktig at man er tilstede over en tid, da dette kan endre seg. Når oppsøkerne møter nye ungdommer er formålet å fortelle hvem de er og hvorfor de går oppsøkende. I min praksis i uteseksjonen kunne ungdommene ofte tenke og spørre «hvem er dere?» og at de kan synes det er veldig spesielt at de kontakter ungdommene. «dere kjenner ikke oss?». Det er mange spørsmål som

kan komme fra ungdommene, men de aller fleste blir ofte veldig nysgjerrige etterhvert og vil vite mer om oppsøkerne og hva de kan hjelpe dem med (Erdal, 2006).

Når oppsøkerne er ute å går, er målet å snakke med ungdommer som kan se ut til å være i *målgruppen* deres. Dette handler mye om erfaring, og det er ikke uvanlig å oppsøke ungdommer som kanskje ikke var helt «målgruppeungdom» som man kanskje trodde. Målgruppe ungdom er ungdom som kan bli omtalt som marginaliserte (Pettersen, 2020). Ofte kan magefølelsen ha mye å si og den kan være viktig for å kunne oppdage målgruppeungdom. Samtidig kan også magefølelsen ta feil. Når man har jobbet som oppsøker en stund kan magefølelsen ofte være det man følger. Det må være en balanse mellom å stole på magefølelsen og ha kunnskapen. Når oppsøkerne har blitt kjent med et område eller noen gjenger, kan det bli lettere å oppnå kontakt med ungdommene. Noen ganger kan oppsøkerne også ha fått bekymringer fra andre hjelpeinstanser om enkeltpersoner eller grupper som kan gjøre det lettere å vite hvordan man skal oppnå kontakt med ungdommene og vite hva man skal si (Pettersen, 2020).

Pettersen (2020) forteller at for ungdommer hvor det er en bekymring for rus eller kriminalitet, er det ikke en selvfølge at de vil snakke om hvordan de har det og følelsene deres om rusmidlene de bruker, eller tyveriene de gjorde forrige uke. Det vil være mye lettere å snakke med ungdommene om dette når man har bygget en god relasjon. Derfor er det ikke sikkert man får den kontakten man vil med ungdommene de første gangene man møtes. Noen ganger tar ungdommene selv kontakt etter de har møtt oppsøkerne. I de aller fleste tilfeller er relasjonsbyggingen det som vil hjelpe ungdommen å fortelle oppsøkeren om det som er vanskelig. Derfor er kontaktetablering over tid og tilgjengelighet for ungdommene så viktig (Pettersen, 2020).

3.3.2 Relasjonens betydning

Å bygge en god relasjon er at av hovedmålene for det oppsøkende arbeidet (Erdal & Strømfors, 2006). For å kunne bygge en tillit mellom voksen og ungdom er en god relasjon i bunnen nødvendig. En god relasjon tar tid å bygge, men er viktig for å kunne få til et vellykket endringsarbeid. Å være oppriktig i møte med ungdommene kan være med å skape tillit og styrke troverdigheten i relasjonen mellom voksen og ungdom. Til fordel for relasjonen er det viktig at også oppsøkeren viser ungdommen hvordan hen kan få hjelp, hvor og at man har kunnskap om hvordan de skal få hjelp. Derfor vil det styrke troverdigheten til relasjonen å ha en god dialog mellom med de ulike delene av hjelpeapparatet (Mehmood, 2022).

Oppfølging av Uteseksjonen er frivillig, dette vil også kunne gi en god inngang til relasjonsarbeidet med ungdommen (Uteseksjonen, 2024). Tvang til å ta imot hjelp kan føre til avmakt og distansere ungdom fra den voksne. Her er barnets medvirkning essensielt, at barnet får komme med sin stemme, bli hørt og sett for den man er og ikke for hvem alle andre tror du er (Angel, 2010). I møte med denne utsatte gruppen for å kunne bygge en god relasjon bruker man seg selv som verktøy. Disse barna trenger å bli trygget, bli forstått og anerkjent for den de er. For å kunne forstå andre er det viktig å forstå seg selv, ha et bevisst forhold til egen selvinnsikt, sin egen empati og forstå sine egne reaksjoner (RVTS, u.å). «*Tilliten til ungdommen er ikke noe du har, men noe du må gjøre deg fortjent til.*» (Thorkildsen, 2022). Ærlighet er også viktig for å skape en god og trygg relasjon for ungdommen. Aldri lov noe som ikke kan holdes. Det er heller ikke uvanlig å gjøre feil. Alle gjør feil og ungdommene man møter på vil se at voksne også kan gjøre feil, og at de tørr å innrømme det. Å bygge en god relasjon med en ungdom som sliter med tillit til voksne vil ta tid, men tid er også det som trengs (Thorkildsen, 2022).

Å bygge en god relasjon med ungdommen er viktig, men det er nødvendig å kunne skille mellom privat, personlig og profesjonell. Barnevernloven av 2021 §1-1 forteller at barn og unge skal møtes med kjærlighet, forståelse og trygghet. Oppsøkerne bruker seg selv som verktøy i arbeidet, men det er viktig å passe på hvordan relasjon man får til ungdommen. Oppsøkerne er profesjonelle, men må også være personlig for å få en god relasjon til ungdommene. Det er viktig å være seg selv, men ikke bli for privat til at det ikke lengre er en profesjonell relasjon. Det er viktig for ungdommen å kunne føle på kjærlighet i en profesjonell relasjon (Thrana, 2016).

3.3.3 Uteseksjonen i Trondheim

Uteseksjonen i Trondheim er en av mange oppsøkende tjenester i Norge. Ifølge deres hjemmeside (2024) tilbyr uteseksjonen oppfølging på både lavterskel og tiltak, i tillegg til det oppsøkende arbeidet. Tilbudene er frivillige, og ungdommen må godkjenne oppfølgingen både på lavterskel og tiltak. Dette er et rus og kriminalitetsforebyggende tiltak for ungdom fra 13-25 år. Av og til tar ungdommen selv kontakt med tjenesten, eller så kan enten andre instanser, foreldre eller nettverket kan ta kontakt ved en bekymring. Andre instanser kan for eksempel være BUP eller kriminalomsorgen. Ungdommene som er på lavterskel, er ofte ungdommer oppsøkerne møter på gata under de oppsøkende øktene (Uteseksjonen, 2024).

Uteseksjonen har et nært samarbeid med både barnevern, politi og andre instanser som skal gi den beste mulige hjelpen for ungdommen. Det oppsøkende arbeidet til Uteseksjonen er primært i og rundt sentrumsområdet i Trondheim, men også byomfattende (Uteseksjonen, 2024). Uteseksjonen sine ansatte har en bred fagkompetanse. Her er det både miljøterapeuter, sosionomer, psykologer, sexolog, erfaringskonsulenter med mer. Det er også plassert en SLT-koordinator hos Uteseksjonen. SLT står for «*samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak*». Her er målgruppen 12-18 år og handler om å kunne dempe en negativ utvikling og finne ut trendene blant ungdommene. Sammen skal alle disse bruke sin samlede kompetanse og erfaring for å kunne gi ungdommen den beste mulige hjelpa (Uteseksjonen, 2024).

Når oppsøkerne har oppsøkende økter i Trondheim sentrum blir det brukt antrekk med liten synlighet (Erdal, 2006). Dette vil si at de er uniformert, men med en liten logo på brystet. Dette med hensikt av å kunne få en lettere innpass hos ungdommene. Oppsøkerne vil ikke oppnå en stor oppmerksomhet som de vil få ved bruk av en synlig uniformering. Jakkene de bruker er for å bli gjenkjent av de som et hvem de er, men samtidig ikke tiltrekke seg for mye oppmerksomhet (Uteseksjonen, 2022). Uteseksjonen møter et bredt utvalg av ungdom. Minoritetsungdom, men også etnisk norsk ungdom. Mange av ungdommene har et godt forhold til uteseksjonen og gjenkjenner oppsøkerne når de er ute på gata. Enten om de har snakket med dem de møter før eller kjenner igjen uniformen (Uteseksjonen, 2022).

Ifølge årsrapporten til Uteseksjonen i Trondheim fra 2022, er mange av ungdommene Uteseksjonen møter ungdom som har falt ut av skolen og som ofte kan ha et lite nettverk, erfaringer med rus, psykiske vansker eller kriminell atferd (Uteseksjonen, 2022). Felles for alle disse ungdommene er at bak fasaden er det gode og genuine ungdommer som sliter med blant annet familie, venner, skole og seg selv. Ungdom med mye godt potensial, gode ferdigheter og fine egenskaper. Ungdommene her trenger veiledning, stødige og trygge voksne som er der for dem. De unge som oppsøkerne møter ute, kan ofte befinne seg på kjøpesentre eller andre offentlige samlingsarenaer. Selv mener ungdommene at dette er et sted for å møte andre ungdommer uten voksne som står og passer på dem. I årsrapporten deres (2022) forteller dem at flere av disse ungdommene ikke har tilbud etter skolen, hvis de i det hele tatt går på skolen. Da blir fort kjøpesentre eller McDonalds et sted hvor ungdommene kan møtes. Uteseksjonen har ofte et godt samarbeid med ansatte på ulike steder hvor ungdommen oppholder seg. Noen uttrykker frustrasjon for ungdommen som henger der, mens andre ser det fine i at ungdommen finner et sted hvor de kan få være sammen. For dem som jobber med oppsøkende arbeid er

som nevnt tillit og relasjon enormt viktig for et godt arbeid. Det er umulig å få til en positiv endring i ungdommens liv uten en god relasjon og tillit mellom ungdom og voksen. Tilstedeværelse over tid og tilgjengelighet er igjen veldig viktig for relasjonen man oppnår til ungdommen (Uteseksjonen, 2022).

4 Diskusjon

Med utgangspunkt i teorien som er gjennomgått vil jeg nå ta for meg diskusjonsdelen av oppgaven. Problemstillingen som skal diskuteres er, «*Oppsøkende arbeid. Hvordan kan barnevernet forebygge rus og ungdomskriminalitet utenfor kontorets fire vegger?*». Dette kapitlet vil starte med å diskutere hvordan oppsøkende arbeid kan være en trygg tilnærming til en utsatt og sårbar ungdom og ta frem viktige aspekter ved den. Videre vil jeg diskutere hvordan denne målgruppen skal bli fanget opp dersom oppsøkende arbeid ikke blir praktisert. Dette er for å underbygge argumentasjonen for hvorfor det er en viktig tilnærming til en stor del av målgruppa. Likevel er det ikke bare rett frem med denne metoden, jeg vil derfor videre diskutere hvilke utfordringer man kan møte på ved det oppsøkende arbeidet.

4.1 En trygg tilnærming til utsatt og sårbar ungdom

Ungdom som har problemer med rus og kriminalitet er en av flere utsatte grupper i samfunnet. Ungdommene som oppsøkerne møter på oppsøkende kan ofte være marginalisert ungdom, som er på vei til å falle ut av det generelle samfunnet vårt. Sårbare ungdommer som faller ut av skolen, havner i feil miljø og sliter med problemer i familien. «*Normene, grensene og standardene for hva som er akseptable handlinger, forskyver seg eller omtolkes.*» (Øia, 2013, s.29). Ungdommene kan kompensere å føle seg utenfor, med å skyve det bort og heller bytte arena til mer belastede miljøer. Ungdommene kan bli ekskludert fra de vanlige arenaene i samfunnet og jo svakere bånd ungdommen har til disse arenaene jo lettere kan det være for ungdommen å oppsøke miljøer som kan være belastede på dem. (Øia, 2013). Mange av ungdommene som blir møtt på de oppsøkende øktene har et utfordrende forhold til hjelpeapparatet, og er vant å kjenne på skuffelse. Utfordringer med relasjoner er et kjent problem for denne sårbare gruppen. Derfor er relasjonsbygging noe av det viktigste med det oppsøkende arbeidet. Målet er å hjelpe ungdommen før de faller helt ut av samfunnet. Å få de tilbake på rett spor (Erdal, 2006).

4.1.1 Viktigheten av en trygg relasjon

Relasjonsbygging med sårbar og utsatt ungdom kan være utfordrende. Derfor er det viktig med kunnskap om hvordan man skal snakke med barn og ungdom som faller under denne gruppa. Mange av ungdommene som blir møtt av oppsøkerne har til felles at alle er vant til å bli skuffet av voksne omsorgspersoner (Gamst, 2017). Ifølge Gamst (2017) kan dette påvirke ungdommene på flere måter senere i livet. For eksempel kan dette gi vanskeligheter med å bygge nye relasjoner, slite med å stole på omsorgspersoner og måten man ser seg selv på. Dette kan gi et svekket selvbilde og mindre tro på seg selv. Til eksempel ungdom som har erfart fysisk eller psykisk vold hjemme, noen har opplevd krig, noen har foreldre som ruser seg og noen opplever annen omsorgssvikt. Grunnene til at ungdommen faller ut av det generelle samfunnet er mange og kan være så forskjellige. Ungdommer som sliter med rus og kriminalitet kan i sin oppvekst vært vitne til dette hjemmet og blitt påvirket av dette (Gamst, 2017). «*Rusen og kriminaliteten er den eneste måten jeg vet hvordan jeg skal takle utfordrende og vanskelige situasjoner i livet mitt.*» (Anonymt utsagn). Dette gikk igjen hos flere ungdommer jeg møtte under min praksis i uteseksjonen. Mange av ungdommene vet ikke hvordan de skal takle når ting blir vanskelig, og rus og kriminalitet blir deres «utvei» fra det vanskelige (Øia, 2013).

4.1.2 Tilgjengelighet og tilstedeværelse

Ungdommene trenger trygge voksne som er tilgjengelige for dem. Et av hovedprinsippene i oppsøkende arbeid er å være tilgjengelig over tid. For å bygge en god og stødig relasjon, er det viktig at man som voksen viser at man er der for ungdommen og viser dette over tid. I årsrapporten til uteseksjonen i 2022 skriver de at: «*Ungdommene det jobbes med her passer ofte ikke inn i den rigide åtte til fire timeplanen mange hjelpesystemer jobber etter.*» (Uteseksjonen, 2022). Mange av ungdommene trenger voksne som er tilgjengelige når det trengs. Ofte kan ting skje på kveldstid og da er det fint at det oppsøkende arbeidet også foregår på kveldstid. Fordelen oppsøkende arbeid har, er at de ofte har tiden ute å bruke av. Ofte vil ikke kontakten etableres på første, andre eller tredje møte med ungdommen. Tiden oppsøkerne har til rådighet vil gi store muligheter for å kunne starte en endring i ungdommens liv (Erdal, 2006). Veien til endring er ikke gjort på kort tid. For dem som utøver den oppsøkende virksomheten vil det kreve tid å bli kjent og skape en relasjon, før man deretter må motivere til endring og bevisstgjøre ungdommen for å ville søke og villa ha hjelp. I denne perioden av ungdomstiden er trygge voksne noe av det som ungdommen trenger når ting blir vanskelige. Flere

ungdommer tror selv at de ikke kan få til en endring og at det vanskelige ikke kan forsvinne. Oppsøkeres jobb blir derfor å trygge ungdommen og bevisstgjøre dem om at en positiv endring i livet deres er mulig om motivasjonen er der. Tid er det som trengs for å gjøre dette mulig og å vise ungdommene at man er der for dem (Erdal, 2006).

For ungdom som har for vane og være rundt utrygge voksne, er det viktig å være en stabil og tilgjengelig voksen. Hvis man ser på ungdom som sliter med sin psykiske helse eller er i ferd med å utvikle en rusavhengighet, kan dette ofte være ungdom som har oppvokst med utrygghet og ustabilitet rundt seg. Flere av disse ungdommene kan være vant til voksne som gir fort opp på dem og ikke har troen på dem. En trygg voksen for denne gruppen er en person som er stabil, tilstede, engasjert og viser at man ikke gir opp når ting blir vanskelig. Å trygge og også å være en trygg voksen for unge voksne i sårbare og utsatte grupper er essensielt for et godt endringsarbeid (Thrana, 2023).

4.1.3 Motivasjon til å ta imot hjelp

I følge Korus (u.å) er tilstedeværelse i ungdommens arenaer over tid nødvendig for å skape tillit til ungdom som har et anstrengt forhold til hjelpeapparat. Å være tilstede i ungdommene sitt miljø kan gi oppsøkerne en særskilt posisjon for å bygge en god relasjon og å bygge gjensidig tillit med ungdommen. Det er frivillig og ta imot hjelp. Dette kan være med på å styrke tilliten, da tillit ikke blir bygd med tvang. En god relasjon med ungdommen har også som mål å kunne gjøre ungdommen mer villig til å motta hjelp fra andre deler av hjelpeapparatet, som kan være nødvendig for at ungdommen muliggjør en endring. Å gi ungdommen tilbud og muligheter som vil hjelpe ungdommen med å komme seg bort fra belastede miljøer som har en negativ innvirkning på ungdommens liv, er også et hovedmål i oppsøkende arbeid (Korus, 2020).

4.2 Hvordan fange opp utsatt ungdom hvis oppsøkende arbeid ikke blir praktisert?

Rus og kriminalitet blant ungdom er i en økende utvikling. Ifølge artikkelen til adressaavisen skrevet av Furberg & Killingberg (2024) var det i 2023 totalt 409 lovbrudd som gjaldt vold hvor voldsutøver var under 18 år i Trøndelag. Dette er en økning på 40 prosent sammenlignet med året før. Vold blant jenter er i en spesiell økende utvikling. Volden utøvd av ungdom mellom 13 og 15 år er aldersgruppen med størst utvikling for de under 18 år (Furberg &

Killingberg, 2024). De sårbare og utsatte ungdommene Uteseksjonen møter på som har en rusproblematikk og ofte i sammenheng med kriminalitet, er avhengig av trygge voksne som er der for dem, for å unngå å permanent falle ut av det etablerte samfunnet. De trenger noen å stole på og noen som motiverer dem til en positiv endring i livet sitt (Erdal, 2006).

I avisartikkelen til Adressaavisen «*Det svartnet helt for meg*» (2024) har Ida Undall vært blant en av de ungdommene som har utøvd vold og brukt rusmidler. Hun forklarer at hun har møtt på mange som ikke har sett henne. I Uteseksjonen sin rapport som heter «*noen å hate*» (2020), forteller de som er intervjuet at de ofte følte seg mislikt av miljøet rundt dem, skoler og hjelpeapparatet. Undall forteller i adressaavisen sin artikkel «*det svartnet helt for meg*» (2024), at mange av voldsutøverene hun møter i jobben sin er jenter som har hatt familieproblemer fra de var små og sliter med følelsesregulering. Hun sier selv at på et punkt innså hun at livet hun levde ikke kunne fortsette og at hun måtte bryte med det dårlige miljøet rundt henne. Hun hadde en rekke antall voldsanmeldelser på seg og fikk en realitetssjekk på at om hun fortsatte med dette ville det ende dårlig for henne. Når hun var 15 år tok hun imot hjelp fra det som var forløperen til Uteseksjonen og hun sier selv at det var første gangen hun følte seg ordentlig sett av noen. Nå jobber hun som erfaringskonsulent i Uteseksjonen i Trondheim. Når ungdom som opplever det samme som henne kommer til hun og forklarer hvor vanskelig ting er, så kan hun forstå akkurat hvordan ungdommene føler det. Nå bruker hun sine erfaringer og opplevelser i livet sitt til å hjelpe ungdom som har det som hun har hatt det (Furberg & Killingberg, 2024).

Som nevnt tidligere har Uteseksjonen oppfølging på både vedtak og lavterskel. Det er ikke alle ungdommene som har en aktiv sak i barnevernet. Det er heller ikke alle ungdommer som tar kontakt eller blir henvist fra andre. De aller fleste ungdommene som er på en lavterskel oppfølging, er de ungdommene oppsøkerne møter ute på gata (Uteseksjonen, 2024). Det er også vanlig at noen tar kontakt med en venn de er bekymret for. Hvordan hadde det vært hvis lavterskel oppfølging ikke blir praktisert? For å kunne skape et godt endringsarbeid og oppdage mange av de ungdommene i den mest utsatte gruppen, er feltarbeid nødvendig. Det oppsøkende arbeidet på gata er tiden hvor oppsøkerne har mulighet til å fange opp målgruppe ungdom. Det er på de offentlige arenaene mange av ungdommene ofte kan henge og det er også der man finner dem. Det oppsøkende arbeidet bidrar også til å gjøre kontaktetableringen

lettere, da de har et grunnlag for å oppsøke ungdom å begynne å bygge en relasjon (Erdal, 2006).

4.3 utfordringer med kontaktetablering i felt

Selv om oppsøkende arbeid er et viktig forebyggende arbeid for rus og ungdomskriminalitet, er det flere utfordringer rundt denne metodikken. En av de største utfordringene kan være samarbeid med andre instanser når det står oppstår utfordrende situasjoner. Ulike arbeidsmåter, ulik arbeidstid, ulike etiske syn og mer til, kan gjøre det tverrfaglige samarbeidet utfordrende. Når det for eksempel oppstår en situasjon på gata på kvelden og den oppsøkende tjenesten skulle hatt hjelp av barneverntjenesten, men de er ferdige på jobb. Dette kan gjøre arbeidet med ungdommen krevende, selv om Trondheim har en barnevernsvakt som er døgnbeholdt, er mitt inntrykk at når det er to stykker på jobb, som skal ha ansvar for hele Trøndelag, er det nærliggende å tro at de ikke alltid er tilgjengelig når en trenger det. En profesjon sin plass i samfunnet kan også føre til utfordringer med det tverrfaglige samarbeidet. Arbeidsoppgavefordeling og prioriteringer kan skape usikkerhet og uenighet i arbeidet som skal utføres (Anvik & Breimo, 2022). I samarbeid med andre instanser kan også taushetsplikt være en utfordring som kan oppstå med kontaktetableringen ute i felt. Skillet mellom taushetsplikten og meldeplikten kan være vanskelig når relasjonen står på spill. Ungdommer man møter på det oppsøkende arbeidet vet at informasjonen de gir den voksne kan måtte meldes videre, men at det kan gå utover relasjonen man bygger med denne ungdommen (Barnevernsloven, 2021, §13-1 & §13-2).

Det er også viktig å ha et bevisst skille på privat, profesjonell og personlig. Det kan være en utfordring for arbeidet hvis relasjonen mellom ungdom og voksen blir mer privat enn profesjonelt. Mennesker har følelser og vi får kjærlighet for hverandre, det kan derfor være lett å få en nærmere tilknytning enn det man burde i et profesjonelt arbeid. Hvis det private går over det profesjonelle arbeidet vil dette kunne skape utfordringer for oppsøkerne i det oppsøkende arbeidet (Thrana, 2016). Å bygge en relasjon med denne gruppen kan være utfordrende. Motstand fra målgruppen er også en utfordring oppsøkerne kan møte på. Ungdommer som er skeptiske til barnevernsarbeidere og har mistillit til dem eller en generell mistillit til voksne omsorgspersoner. Mange av ungdommene som oppsøkerne møter på kan ha erfaringer med barnevernet fra før og flere har dårlige erfaringer. Det kan bli vanskelig for oppsøkerne og skape en god kontakt når ungdommens tillit til fagpersonell er så lav (Frigstad, 2021).

4.3.1 Voksen i maktposisjon

I teorien som ble gjennomgått kommer maktdelingen frem. Ifølge Langva (2023) kan ungdom føle at voksne kommer i en maktposisjon over dem, som kan utfordre relasjonen mellom ungdom og den voksne i den oppsøkende tjenesten. Det kan være vanskelig for oppsøkerne å balansere hvordan de skal ta den profesjonelle rollen som en kommunal arbeider og samtidig vise gjensidig tillit med ungdommen. Ungdommene vet at man som profesjonell må melde ifra om ting som er for bekymringsverdig, de vet at man skal komme med ærlige råd og de vet at man vil gjøre det beste for dem, men tidvis kan de føle at den voksne er imot dem og tar en maktposisjon. For en ungdom som er vant til å bli skuffa og har vanskeligheter med tillitsforhold til voksne omsorgspersoner, vil det være lett å tenke at de blir skuffet på nytt. Det vil derfor være viktig å jevne ut maktfordelingen mellom ungdom og voksen i form av å lytte, la barnet medvirke og la de danne sine egne synspunkter rundt det som ganger dem (Langva, 2023).

4.3.2 Tid til å kunne hjelpe

Tid og ressurser er en av de største utfordringene med oppsøkende arbeid og endringsarbeid. For mange av ungdommene i denne målgruppen kan det ofte oppstå «kriser», som krever at noen stiller opp for dem raskt. Ungdommene har ikke lært å håndtere vanskelige situasjoner selv og søker fort til voksne personer de har tillit til. «*Strekker du ut en hånd til noen, må du følge opp. Vi kan ikke gjøre det uten å ha tid. Det blir et tillitsbrudd. Det er det mange som har opplevd fra før.*» (Furberg & Killingberg, 2024). Det tar tid å bygge relasjon med ungdommer som har vanskeligheter for å stole på hjelpeapparatet og generelt voksne omsorgspersoner. Tiden er det man må ta til nytte, men det er ikke alltid man har tid og det kan skape en utfordring i relasjonsbyggingen. Det krever en stor innsats for å kunne bygge en relasjon med sårbar ungdom. Det er et endringsarbeid og det kan ofte være vanskelig å motivere ungdommen til en positiv endring i livet sitt. Ungdommen kan være vant til å ikke føle på motivasjon og heller få brutt ned motivasjonen hen har til endring. De kan også føle på lite mestring i livet sitt som kan gi dem lite tro på at de kan få til noe positivt i livet sitt. Det kan gjøre det vanskelig om tiden ikke er til rådighet, når det er tid som kreves for et godt endringsarbeid (Erdal, 2006). Når ressursene ikke er store nok, kan det være utfordrende med en tidlig nok intervensjon. Det er det forebyggende arbeidet som er hovedområdet til det oppsøkende arbeidet. Om ressursene er minimale og det oppstår alvorlige situasjoner med enkelte ungdommer

som krever store ressurser blir det umulig å fokusere fullt på det forebyggende arbeidet (Furberg & Killingberg, 2024).

5 Avslutning

Rus og ungdomskriminalitet er i en stadig utvikling. For en sårbar og utsatt ungdomsgruppe er det viktig med trygge og tillitsfulle voksne. I denne oppgaven har det blitt undersøkt hvordan oppsøkende arbeid kan forebygge rus og ungdomskriminalitet blant en av de mest sårbare gruppene i samfunnet vårt. Gjennom en grundig gjennomgang av det teoretiske rammeverket, i sammenheng med praktiske eksempler hvor vi diskuterer problematikken, har det blitt undersøkt hvordan oppsøkende arbeid på gata kan være en god tilnærming til denne målgruppen.

Oppsøkende sosialt arbeid som metode har som mål å fange opp marginalisert ungdom og få til en endring for ungdommen før hen faller helt ut av det etablerte samfunnet. Mye av ungdommen som faller innenfor denne målgruppen er ungdom med utfordrende og komplekse bakgrunner, hvor for eksempel rus og kriminalitet er deres flukt fra virkeligheten og en håndtering av det som blir utfordrende. Den oppsøkende tjenesten og oppsøkerne har som et hovedmål å være tilstede og tilgjengelig. Å være tilstede over tid og tilgjengelig på ungdommens arena kan være med på å bygge tillit og skape et godt grunnlag for en potensielt god relasjon mellom oppsøker og ungdom. Ungdommen trenger å se at oppsøkeren er der for dem og ikke gir dem opp. Målet er å motivere ungdommen til en positiv endring i livet sitt. Unge i denne sårbare og utsatte gruppen kan ha opplevd flere tillitsbrudd og relasjonsbrudd i løpet av livet sitt. Både fra voksne omsorgspersoner, men også fra andre deler av hjelpeapparatet.

Ved å opprettholde en stabil tilstedeværelse og ha en åpen kommunikasjon med ungdommen, vil ungdommen kunne se påliteligheten til den voksne og etter hvert se at de voksne bryr seg om hen og kun vil deres beste. I tillegg til tilstedeværelse over tid er relasjonsbygging hovedfokuset til den oppsøkende tjenesten. Å kunne skape en god og stabil relasjon med ungdommen er avgjørende for et godt endringsarbeid. Ungdommene trenger voksne som motiverer dem og viser at de er med ungdommen gjennom det som er utfordrende. Den oppsøkende tjenesten er også en viktig brobygger mellom ungdom og andre deler av hjelpeapparatet. Målet er å motivere ungdommer med behov for hjelp med ulike utfordringer til å kunne ta kontakt med andre deler av hjelpeapparatet. Ved at ungdommen er med å sette egne rammer for

arbeidet, er også målet at ungdommen skal identifisere og bli bevisst på de områdene de har behov for hjelp på. Det er viktig at de selv innser at en endring må til og jobber med den endringen, med den voksne som en god støttespiller.

I tillegg til de mange styrkene oppsøkende sosialt arbeid har som et forebyggende arbeid, har også denne metoden en del utfordringer. Samarbeid mellom den oppsøkende tjenesten og andre instanser kan bli utfordrende med tanke på tilgjengelighet og ansvarsområder. Balansen mellom taushetsplikten og meldeplikten kan bli utfordrende når det står mellom relasjonen og den profesjonelle rollen. Å kunne fokusere på det forebyggende arbeidet på gata, kan være utfordrende når tiden ikke strekker til og når kriser oppstår, hvor ressursene ikke er store nok. Relasjonsbygging med en utsatt gruppe som har tillitsproblemer vil ta tid og vil utfordre oppsøkeren på flere områder. Det er en rekke utfordringer i det oppsøkende arbeidet og det vil det ofte være.

Sett på som en helhet vil oppsøkende sosialt arbeid, til tross for en rekke utfordringer, utgjøre en betydelig stor rolle når det gjelder forebyggende endringsarbeid med en spesielt utsatt og sårbar gruppe ungdommer. Tidlig identifikasjon og tidlig intervensjon med denne målgruppen kan skape et solid grunnlag for et godt endringsarbeid mellom ungdom og oppsøker. En slik tilnærming kan gi marginalisert ungdom muligheten til å finne igjen sin plass i samfunnet og få motivert dem til å søke den hjelpen de trenger. For å oppnå dette trenger de tilgjengelige voksne som ikke gir opp og forlater dem når ting blir vanskelig, lytter til dem og viser kjærlighet. Voksne som viser at det aldri er for sent med en endring. Oppsøkende arbeid bidrar til å finne ungdom som ikke nødvendigvis er i systemet fra før. Derfor er det så viktig med et forebyggende arbeid på ungdommens arena. På denne måten vil det i større grad være mulig og forebygge rus og ungdomskriminalitet.

Litteraturliste

- Angel, B-Ø. (2010). Barnet som aktør og kunnskapsbærer – en utfordring for barnevernets profesjonelle ekspertise. *Tidsskriftet Norges Barnevern*. 87(3), 141-151. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2010-03-02>
- Anvik, C-H. & Breimo, J-H. (2022). Kunnskap om samarbeid i velferdstjenestene. Status og utfordringer. <https://doi.org/10.18261/9788215045030-2022-01>
- Barnevernsloven. (2021). Lov om barnevern (LOV-2021-06-18-97). Lovdata. <https://lovdata.no/pro/lov/2021-06-18-97>
- Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving* (5. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Ekhaugen, T. & Hyggen, C. (2021). *Samfunnsøkonomisk vurdering av marginalisering og utenforskap*. Oslo Economics. <https://www.regjeringen.no/content-tassets/015adcd9442b462e998821e3ee1b2973/samfunnsokonomisk-vurdering-av-marginalisering-og-utenforskap-oslo-economics.pdf>
- Erdal, B & Strømfors, G. (2006). Rammer for oppsøkende sosialt arbeid. I B.Erdal (Red.), *Ute- Inne: Oppsøkende sosialt arbeid* (s.81-113). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Erdal, B. (2006). Rollen som oppsøkende sosialarbeider. I B.Erdal (Red.), *Ute-Inne: Oppsøkende sosialt arbeid* (s.116-134). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Forvaltningsloven. (1967). Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (LOV-1967-02-10).Lovdata. <https://lovdata.no/pro/lov/1967-02-10>
- Frigstad, T. (2021). Barns erfaringer med barnevernet. *Psykologi i kommunen*. <https://utdanningsforskning.no/artikler/2021/barns-erfaringer-i-barnevernet/>
- Furberg, K. & Killingberg, A. (2024, 1.april). Det svartnet helt for meg. *Adresseavisen*. <https://www.adressa.no/nyheter/i/13G3Vk/det-svartnet-helt-for-meg>
- Furberg, K. & Killingberg, A. (2024, 10.april). <https://www.adressa.no/nyheter/tronde-lag/i/rlBv6A/vil-ha-flere-paa-gata-strekker-du-ut-en-haand-til-noen-maa-du-foelge-opp>
- Gamst, K-M-T. (2017). *Profesjonelle barnesamtaler – å ta barn på alvor* (2.utg). Oslo: Universitetsforlaget.
- Klyve, A. & Pedersen H. (2006) Oppsøkende sosialt arbeid i Norge før og nå – et historisk overblikk, med samfunnsmessige og geografiske sideblikk. I B. Erdal (Red.), *Ute-Inne: Oppsøkende sosialt arbeid* (s.22-45). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Klyve, A. (2006) Marginalisering og forebygging. I B.Erdal (Red.), *Ute- Inne: Oppsøkende sosialt arbeid* (s.71.80). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Konfliktrådet. (u.å). *Hvordan definere oppsøkende arbeid?* <https://konfliktraadet.no/wp-content/uploads/2021/11/Oppsokende-sosialt arbeid.pdf>
- Korus. (2020, 2.mars). *Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom*. <https://korus.no/oslo/oslostandard-for-oppsokende-arbeid>

- Korus. (u.å). *Oppsøkende sosialt arbeid*. <https://korus.no/vare-fagomrader/oppsoekende-sosialt-arbeid>
- Kristiansen, M. (2021). *Ungdom om voksne*. UngOrg-UngMed-Ung medbestemmelse. <https://ungmed.no/wp-content/uploads/2021/11/Rapport21-ferdig-digital-utgave.pdf>
- Langva, T. (2023, 21.august). *Hvordan sikre at unge voksne får både beskyttelse og selvbestemmelse?* Fontene forskning. Hentet fra <https://fontene.no/fagartikler/hvordan-sikre-at-unge-voksne-far-bade-beskyttelse-og-selvbestemmelse-6.47.588800.28216ae6b3>
- Larsen, A. K. (2017). *En enklere metode. Veiledning i samfunnsvitenskapelig metode*. (2.utgave). Fagbokforlaget.
- LOSU (Landsforeningen for oppsøkende sosialt ungdomsarbeid). (2010). *Oppsøkende sosialt ungdomsarbeid – kommunal veileder*. Hentet 10.april 2024 fra <https://losu.no/article/4>
- Mehmood, M. (2022). Råd til dere som jobber med ungdom i utsatte miljøer. *Fontene forskning*. <https://fontene.no/debatt/rad-til-dere-som-jobber-med-ungdom-i-utsatte-miljoer-6.47.854617.e8e00a7bb2>
- NOU 2000:12. (2000). *Oppsøkende virksomhet blant ungdom*. Barne- og familie departementet.
- Oslo Economics. (2021). *Samfunnsøkonomisk vurdering av marginalisering og utenforskap*. <https://www.regjeringen.no/contentassets/015adcd9442b462e998821e3ee1b2973/samfunnsokonomisk-vurdering-av-marginalisering-og-utenforskap-oslo-economics.pdf>
- Oslo Economics. (2022). *Kjennetegn ved barn og unge som begår kriminelle handlinger virkninger av straff*. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kjennetegn-ved-barn-og-unge-sombegar-kriminelle-handlinger-og-virkninger-av-straff/id2919037/>
- Pettersen, M. (2023). Når egen forforståelse blir utfordret. *Fontene forskning*. <https://fontene.no/forskning/med-metablikk-pa-egen-forskningsprosess-6.584.865273.30273bd95d>
- Pettersen, O. (2020). *Kunnskapsgrunnlag – Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom*, 13-16. <https://korus.no/oslo/oslostandard-for-oppsoekende-arbeid>
- RVTS. (u.å). *Relasjon og tilhørighet*. Hentet 1.mai 2024 fra <https://rvtssor.no/veien-videre/relasjon-og-tilhorighet/>
- Strømfors, G. (2006). *Krise eller vanskelig livssituasjon?* I B.Erdal (Red.), *Ute-Inne: Oppsøkende sosialt arbeid*. (s.163-166). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Tetzchner, S. (2021). *Utviklingspsykologi* (2.utg). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Thorkildsen, S-L. (2022). *Bygge ned mistillit før du bygger tillit*. RVTS. <https://rvtssor.no/aktuelt/430/bygg-ned-mistillit-for-du-bygger-tillit/>
- Thrana- H-M. (2016). *Kjærlighetens inntreden i barnevernet – en utfordring for den profesjonelle relasjon?* *Tidsskriftet Norges barnevern*, 93(2), 96-109. <https://doi.org/10.18261/issn.1891-1838-2016-02-03>

- Thrana, H-M. (2013). Kjærlighet: en kjernekompetanse i profesjonelt barnevernsarbeid? *Tidskriftet Norges barnevern*, 90(1), 6-16. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2013-01-02>
- Thrana, H-M. (2023). Kjærlighet – en anerkjennelse-relasjon i arbeid med utsatt ungdom. *Fontene forskning*, (7). Hentet fra <https://fontene.no/forskning/kjarlighet--en-ankjennelse-relasjon-i-arbeid-med-utsatt-ungdom-6.584.865416.4cab2da32b>
- Tjora, A. (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (4.utg). Oslo: Gyldendal.
- Uteseksjonen. (2020) *HKH- Kartlegging: Noen å hate*. Trondheim Kommune. https://www.trondheim.kommune.no/contentassets/c2b43eba1e434e1796653b9f4ac5c9ef/noen-a-hate--hkh-kartlegging---uteseksjonen_2020_web.pdf
- Uteseksjonen i Trondheim. (2022). *Årsrapport 2022*. Trondheim Kommune. <https://www.trondheim.kommune.no/contentassets/c2b43eba1e434e1796653b9f4ac5c9ef/arsrapport-2022---uteseksjonen-i-trondheim---nettutgave.pdf>
- Uteseksjonen. (2024, 5.januar). *Uteseksjonen i Trondheim – gatebasert arbeid på gata*. <https://www.trondheim.kommune.no/tema/sosiale-tjenester/barnevern/uteseksjonen/>
- Øia, T. (2013). *Ungdom, rus og marginalisering*. Cappelen Damm Akademisk.
- Aamodt, H-A., Aarland, K., Hansen, E-B (Red.), Løvgren, M. & Winsvold, A. (2014). *Til god hjelp for mange – evaluering av Losprosjektet (NOVA Rapport 13/14)*. Oslo metropolitan university – Oslomet: NOVA. <https://hdl.handle.net/20.500.12199/5073>

